

Cauza C-309/89

Codorniu SA împotriva Consiliului Uniunii Europene

„Acțiune în anulare – Regulament – Persoană fizică sau juridică – Condiții de admisibilitate a acțiunii – Denumirea vinurilor spumante – Condiții de utilizare a mențiunii «crémant»”

HOTĂRÂREA CURȚII
18 mai 1994*

În cauza C-309/89,

Codorniu SA, societate de naționalitate spaniolă, cu sediul social în San Sadurni de Noya (Spania), reprezentată de domnii Enric Picañol, Antonio Creus, Concepción Fernández și Mercedes Janssen, avocați în Baroul din Barcelona, cu domiciliul ales în Luxemburg, la cabinetul domnilor Arendt și Medernach, 8-10 rue Mathias Hardt,

reclamantă,

împotriva

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de domnul Yves Cretien, consilier juridic, și de domnul German-Luis Ramos Ruano, membru al Serviciului juridic, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului Bruno Eynard, director al Serviciului juridic al Băncii Europene de Investiții, 100, boulevard Konrad Adenauer, Kirchberg,

pârât,

susținut de

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnul José Luis Iglesias Buhigues, consilier juridic, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului Georgios Kremliis, membru al Serviciului juridic, Centrul Wagner, Kirchberg,

intervenient,

având ca obiect anularea articolului 1 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 2045/89 al Consiliului din 19 iunie 1989 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3309/85 de stabilire a regulilor generale pentru denumirea și prezentarea vinurilor spumante și a vinurilor spumoase (JO L 202, p. 12), în ceea ce privește introducerea alineatului (5a) litera (b) la articolul 6 din Regulamentul (CEE) nr. 3309/85 al Consiliului din 18 noiembrie 1985 (JO L 320, p. 9),

* Limba de procedură: spaniola.

CURTEA,

compusă din domnii O. Due, președinte, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida și M. Diez de Velasco, președinți de cameră, C. N. Kakouris, F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. G. Kapteyn și J. L. Murray (raportor), judecători,

avocat general: domnul C. O. Lenz,
grefier: doamna L. Hewlett, administrator,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea susținerilor orale ale părților în ședința din 22 septembrie 1992,

după ascultarea concluziilor avocatului general, în ședința din 27 octombrie 1992,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Printr-o cerere depusă la grefa Curții la 9 octombrie 1989, Codorniu SA (denumită în continuare „Codorniu”) a solicitat, în temeiul articolului 173 paragraful al doilea din Tratatul CEE, anularea articolului 1 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 2045/89 al Consiliului din 19 iunie 1989 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3309/85 de stabilire a regulilor generale pentru denumirea și prezentarea vinurilor spumante și a vinurilor spumoase (JO L 202, p. 12), în ceea ce privește introducerea alineatului (5a) litera (b) la articolul 6 din Regulamentul (CEE) nr. 3309/85 al Consiliului din 18 noiembrie 1985 (JO L 320, p. 9).
- 2 Consiliul a adoptat Regulamentul nr. 3309/85 menționat anterior pe baza articolului 54 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 337/79 al Consiliului din 5 februarie 1979 privind organizarea comună a pieței vitivinicole (JO L 54, p. 1), care prevede adoptarea unor norme referitoare la denumirea și prezentarea produselor din sectorul vitivinicol.
- 3 Regulamentul nr. 3309/85 a stabilit o distincție între indicațiile obligatorii, necesare pentru identificarea unui vin spumant, și indicațiile facultative, destinate să precizeze caracteristicile intrinseci ale unui produs sau să îl individualizeze suficient de mult în raport cu alte produse din aceeași categorie care se găsesc pe piață. Cu toate că alegerea indicațiilor a fost lăsată, în principiu, la latitudinea părților interesate, au fost stabilite reguli speciale pentru utilizarea anumitor indicații facultative importante, care pot crește valoarea produsului, pentru a menține o concurență loială pe piața vinurilor spumante.
- 4 În temeiul articolului 6 alineatul (4) primul paragraf din Regulamentul nr. 3309/85, astfel cum a fost modificat prin articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 2045/89, menționat anterior, mențiunile „fermentare în sticlă după metoda tradițională”, „metodă tradițională”, „metodă clasică” sau „metodă tradițională clasică”, precum și mențiunile care rezultă din traducerea acestora pot fi utilizate numai pentru a denumi, în special, vinurile spumante de calitate produse într-o regiune determinată (denumite în continuare „v.s.c.p.r.d.”) și care îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatul (4) paragraful al doilea. În temeiul paragrafului al doilea, un vin poate fi desemnat prin una din mențiunile anterioare numai în

cazul în care a devenit spumant printr-o a doua fermentare alcoolică în sticlă, a stat în contact cu drojdia cel puțin nouă luni, fără întrerupere, în aceeași întreprindere, începând de la constituirea cuvei și care a fost separat de drojdie prin degorjare.

- 5 Regulamentul nr. 2045/89 completează Regulamentul nr. 3309/85, în principal în ceea ce privește v.s.c.p.r.d. vizate de Regulamentul (CEE) nr. 823/87 al Consiliului din 16 martie 1987 de stabilire a dispozițiilor speciale referitoare la vinurile de calitate produse în regiuni determinate (JO L 84, p. 59).
- 6 Primul considerent din Regulamentul nr. 2045/89 prevede că, pentru a facilita vânzarea anumitor vinuri spumante, era necesar să se extindă alegerea producătorilor de vin în funcție de mențiunile de pe etichetă care specificau faptul că vinurile sunt vinuri spumante de calitate obținute prin fermentarea în sticlă după metoda tradițională.
- 7 În conformitate cu cel de-al treilea considerent din Regulamentul nr. 2045/89, pentru a proteja astfel de denumiri tradiționale care erau utilizate în Franța și Luxemburg pentru produsele cu o proveniență bine stabilită, este necesar să rezerve mențiunea „crémant” pentru anumite v.s.c.p.r.d. produse în aceste două state membre.
- 8 Prin urmare, articolul 1 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 2045/89 (denumit în continuare „dispoziția în litigiu”) a introdus, la articolul 6 din Regulamentul 3309/85, un nou alineat (5a) redactat astfel:

„Sunt rezervate, în cazul v.s.c.p.r.d. care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 4 paragraful al doilea:

...

(b) mențiunea „crémant”, pentru v.s.c.p.r.d. produse în Franța sau în Luxemburg:

- căroră statul membru în care a avut loc fabricarea le-a atribuit această mențiune, însoțită de denumirea regiunii determinate, și
- care au fost obținute respectând regulile speciale stabilite de statul membru menționat anterior pentru producerea lor.

Cu toate acestea, timp de cinci ani de recoltă, mențiunea „crémant”, în limba franceză sau în traducere, poate fi folosită pentru desemnarea unui vin spumant care a fost denumit tradițional astfel la data de 1 septembrie 1989.”

- 9 În temeiul articolului 2, Regulamentul nr. 2045/89 a intrat în vigoare la 1 septembrie 1989.
- 10 Codorniu este o societate spaniolă care produce și comercializează v.s.c.p.r.d.. Aceasta deține marca grafică spaniolă „Gran Cremant de Codorniu” pe care a utilizat-o pentru a desemna unul dintre v.s.c.p.r.d. începând cu 1924. Codorniu este principalul producător comunitar de v.s.c.p.r.d. în denumirea căroră figurează mențiunea „crémant”. Alți producători stabiliți în Spania folosesc, de asemenea, mențiunea „Gran Cremant” pentru a-și desemna v.s.c.p.r.d..
- 11 Considerând că dispoziția în litigiu este ilegală, Codorniu a introdus prezenta acțiune.
- 12 Consiliul a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 91 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție. Prin Ordonanța din 5 decembrie

1990, Curtea a conexas această solicitare cu fondul, în conformitate cu articolul 91 alineatul (4) primul paragraf din Regulamentul de procedură.

- 13 Prin Ordonanța din 31 ianuarie 1990, Curtea a admis intervenția Comisiei Comunităților Europene în susținerea concluziilor pârâtului, în conformitate cu articolul 93 alineatele (1) și (2) din Regulamentul de procedură.

Cu privire la admisibilitate

- 14 În sprijinul excepției sale de inadmisibilitate, Consiliul afirmă că nu a adoptat dispoziția în litigiu în funcție de condițiile specifice unui anumit număr de producători, ci în funcție de alegerea unei politici vitivinicole aplicate unui anumit produs. Dispoziția în litigiu rezervă utilizarea mențiunii „crémant” pentru v.s.c.p.r.d. produse în condiții specifice, în anumite state membre. Prin urmare, aceasta este o măsură aplicabilă unei situații determinate în mod obiectiv și care produce efecte juridice cu privire la categoriile de persoane luate în considerare în mod general și abstract.
- 15 Conform Consiliului, Codorniu nu este vizat de dispoziția în litigiu decât în calitatea sa de producător de v.s.c.p.r.d. care utilizează mențiunea „crémant”, ca orice alt producător care se află într-o situație identică. Cu toate că, la data adoptării acestei dispoziții, numărul sau identitatea producătorilor de vinuri spumante care utilizau mențiunea „crémant” puteau fi determinate în mod teoretic, actul în cauză își păstrează natura reglementară, în măsura în care se aplică în funcție de o situație obiectivă de drept sau de fapt, definită de act în raport cu scopul acestuia.
- 16 În schimb, Codorniu susține că dispoziția în litigiu este, în realitate, o decizie luată sub forma unui regulament. Aceasta nu are aplicabilitate generală, ci afectează o clasă de producători clar determinată și care nu poate fi modificată. Acești producători sunt cei care, la 1 septembrie 1989, își desemnau în mod tradițional vinurile spumante utilizând mențiunea „crémant”. Pentru acest grup, dispoziția în litigiu nu are o aplicabilitate generală. În plus, dispoziția în litigiu va avea ca rezultat direct împiedicarea societății Codorniu în a utiliza mențiunea „Gran Crémant”, ceea ce va produce o pierdere de 38% din cifra sa de afaceri. Acest prejudiciu are ca efect individualizarea sa în raport cu orice alt operator economic, în sensul articolului 173 paragraful al doilea din tratat. Codorniu afirmă că admisibilitatea unei acțiuni în anulare introduse de o persoană fizică sau juridică împotriva unui regulament în astfel de condiții a fost deja recunoscută de Curte (a se vedea Hotărârea din 16 mai 1991, Extramet Industrie împotriva Consiliului, cauza C-358/89, Rec. p. I-2501).
- 17 Este necesar să se amintească faptul că, în temeiul articolului 173 paragraful al doilea din tratat, o acțiune în anulare a unui regulament poate fi introdusă de o persoană fizică sau juridică, cu condiția ca dispozițiile regulamentului, care fac obiectul acțiunii respective, să reprezinte, în realitate, o decizie care o privește în mod direct și individual.
- 18 Astfel cum s-a pronunțat deja Curtea, aplicabilitatea generală și, prin urmare, natura normativă a unui act nu este contestată de posibilitatea de a stabili, cu mai multă sau mai puțină precizie, numărul sau chiar identitatea persoanelor cărora li se aplică la un moment dat, cât timp s-a stabilit că se aplică în temeiul unei situații obiective de drept sau de fapt, definită de actul în cauză în raport cu obiectivul acestuia (a se vedea, în ultimul rând, Hotărârea din 29 iunie 1993, Gibraltar împotriva Consiliului, cauza C-298/89, Rec. p. I-3605, punctul 17).

- 19 Deși este adevărat că, în conformitate cu criteriile prevăzute la articolul 173 paragraful al doilea din tratat, dispoziția în litigiu are, prin natura și sfera sa de aplicare, un caracter normativ, în măsura în care se aplică operatorilor economici interesați în general, nu este exclus ca aceasta să poată viza în mod individual pe unii dintre ei.
- 20 O persoană fizică sau juridică nu poate pretinde că este interesată în mod individual decât în cazul în care dispoziția în litigiu îi aduce atingere din cauza anumitor calități care îi sunt specifice sau a unei situații de fapt care o diferențiază de orice altă persoană (a se vedea Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann împotriva Comisiei, cauza 25/62, Rec. p. 197).
- 21 Este necesar să se constate că societatea Codorniu și-a înregistrat marca grafică „Gran Cremant de Codorniu” în Spania, în anul 1924, și a utilizat în mod tradițional această marcă atât înainte, cât și după această înregistrare. Rezervând dreptul de a utiliza mențiunea „crémant” numai pentru producătorii francezi și luxemburghezi, dispoziția în litigiu reușește să împiedice societatea Codorniu să își folosească marca grafică.
- 22 Astfel, societatea Codorniu a stabilit existența unei situații care o diferențiază de alți operatori economici în privința dispoziției în litigiu.
- 23 Prin urmare, excepția de inadmisibilitate ridicată de Consiliu trebuie să fie respinsă.

Cu privire la fond

- 24 În sprijinul cererii sale, Codorniu invocă mai multe motive de anulare, întemeiate pe încălcarea tratatului, în special a articolului 7 primul paragraf și a articolului 40 alineatul (3) paragraful al doilea, pe de o parte, și, pe de altă parte, a articolului 3 litera (f) și a articolului 42 primul paragraf, precum și pe încălcarea principiilor proporționalității și egalității, pe un abuz de putere și pe încălcarea normelor fundamentale de procedură.
- 25 Cu privire la primul motiv, Codorniu susține că orice tratament diferențiat între produse similare trebuie să se întemeieze pe criterii obiective. Or, v.s.c.p.r.d., care îndeplinesc condițiile de la articolul 6 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3309/85 reprezintă produse similare. În consecință, un drept exclusiv de utilizare a mențiunii „crémant”, o simplă indicare facultativă a metodei de producere a unui v.s.c.p.r.d., nu poate fi rezervat Franței și Luxemburgului pe baza unor criterii obiective. Prin urmare, dispoziția în litigiu constituie o discriminare contrară articolului 7 primul paragraf și articolului 40 alineatul (3) paragraful al doilea din tratat.
- 26 În această privință, este necesar să se constate, în primul rând că, în temeiul principiului nediscriminării între producătorii sau consumatorii din Comunitate, consacrat la articolul 40 alineatul (3) paragraful al doilea din Tratatul CEE, care include interzicerea discriminării pe bază de cetățenie sau naționalitate, prevăzută la articolul 7 primul paragraf din tratat, situațiile comparabile nu trebuie tratate în mod diferit, iar situațiile diferite nu trebuie tratate la fel, decât în cazul în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv. Prin urmare, condițiile de producție sau de consum nu trebuie diferențiate decât în funcție de criterii de natură obiectivă, care asigură o repartizare proporțională a avantajelor și dezavantajelor pentru persoanele interesate, fără a se face distincție între teritoriile statelor membre (a se vedea, în special, Hotărârea din 13 decembrie 1984, Sermide, cauza 196/83, Rec. p. 4209, punctul 18).

- 27 Dispoziția în litigiu prevede că mențiunea „crémant”, în asociere cu denumirea unei regiuni determinate, este atribuită numai v.s.c.p.r.d. produse în Franța și în Luxemburg, care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul (4) paragraful al doilea din Regulamentul nr. 3309/85 și care au fost obținute respectându-se normele speciale stabilite pentru producerea lor de către cele două state membre.
- 28 În consecință, mențiunea „crémant” nu se referă în primul rând la proveniență, ci la metoda de producere a v.s.c.p.r.d., în special cea prevăzută la articolul 6 alineatul (4) din Regulamentul nr. 3309/85. Având în vedere că v.s.c.p.r.d. vândute sub marca grafică spaniolă „Gran Cremant de Codorniu” îndeplinesc condițiile prevăzute de dispoziția în litigiu, rezultă că dispoziția în cauză tratează în mod diferit situații comparabile.
- 29 Prin urmare, este necesar să se verifice dacă un astfel de tratament se justifică în mod obiectiv.
- 30 În această privință, rezervarea mențiunii „crémant” este motivată de preocuparea de a proteja o denumire utilizată în mod tradițional în Franța și în Luxemburg pentru a desemna produsele de proveniență clar determinată.
- 31 Este știut faptul că primele măsuri naționale care prevăd, în Franța și în Luxemburg, utilizarea mențiunii „crémant” ca „indicație tradițională” au fost adoptate în 1975. Cu toate acestea, Codorniu și-a folosit în mod tradițional marca grafică ce conține cuvintele „Gran Cremant” pentru a desemna un v.s.c.p.r.d. încă din 1924.
- 32 În aceste condiții, rezervarea mențiunii „crémant” pentru v.s.c.p.r.d. produse în Franța sau în Luxemburg nu poate fi justificată în mod valabil pe baza utilizării tradiționale, întrucât s-ar încălca utilizarea tradițională a acestei mărci de către Codorniu.
- 33 Cu toate acestea, Comisia susține că, din termenii dispoziției în litigiu, conform căreia mențiunea „crémant” trebuie să fie urmată de indicarea regiunii de producție, rezultă că mențiunea „crémant” nu se referă atât la metoda de producere a unui v.s.c.p.r.d., ci mai degrabă la proveniența sa.
- 34 În această privință, trebuie să se constate că, în conformitate cu dispoziția în litigiu, mențiunea „crémant” este atribuită, în principal, pe baza metodei de fabricare a produsului, iar specificarea regiunii de producție nu servește decât la precizarea provenienței v.s.c.p.r.d.-ului. Astfel, proveniența nu are nicio legătură cu atribuirea mențiunii „crémant”, care nu este asociată unei referințe geografice.
- 35 Prin urmare, tratamentul diferit nu a fost justificat în mod obiectiv și, în consecință, dispoziția în litigiu trebuie să fie anulată.
- 36 Ținând seama de aspectele menționate anterior, nu pare necesar să examineze celelalte motive invocate de Codorniu.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 37 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, orice parte care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Consiliul Uniunii Europene a căzut în pretenții, acesta trebuie obligat la plata cheltuielilor de judecată. În conformitate cu

articolului 69 alineatul (4) primul paragraf din același regulament, Comisia Comunităților Europene, în calitate de intervenient, va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA

declară și hotărăște:

- 1) **Articolul 1 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 2045/89 al Consiliului din 19 iunie 1989 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3309/85 de stabilire a normelor generale pentru denumirea și prezentarea vinurilor spumante și a vinurilor spumoase este anulat în ceea ce privește introducerea alineatului (5a) litera (b) la articolul 6 din Regulamentul (CEE) nr. 3309/85 al Consiliului din 18 noiembrie 1985.**
- 2) **Consiliul Uniunii Europene este obligat la plata cheltuielilor de judecată.**
- 3) **Comisia Comunităților Europene suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Due

Mancini

Moitinho de Almeida

Diez de Velasco

Kakouris

Grévisse

Zuleeg

Kapteyn

Murray

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, la 18 mai 1994.

Grefier
R. Grass

Președinte
O. Due